

Сенат Универзитета у Крагујевцу на основу члана 97. Статута Универзитета у Крагујевцу (II-01-483 од 06.06.2022. године – пречишћен текст), члана 7. став 1. а у вези са члановима 8. и 9. Одлуке о Светосавској награди (број II-01-780/5 од 11.10.2016. године), као и чланова 37. и 42. Пословника о раду Сената Универзитета у Крагујевцу (број III-01-512 од 15.06.2022. године – пречишћен текст), на седници одржаној 22. децембра 2022. године, донео је

О Д Л У К У

о додели Светосавске награде за животно дело

I Универзитет у Крагујевцу у 2023. години додељује ***Светосавску награду за животно дело*** др Милошу Ковачевићу, редовном професору Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

II Награду из става I ове Одлуке уручиће Ректор Универзитета у Крагујевцу на свечаности која се одржава на дан Светог Саве, 27. јануара 2023. године.

III Ову Одлуку објавити на званичној интернет страници Универзитета у Крагујевцу.

С Е Н А Т У Н И В Е Р З И Т Е Т А У К Р А Г У Ј Е В Ц У

Број: III-01-1101/30

Дана: 22. децембра 2022. године

К Р А Г У Ј Е В А Ц

ПРЕДСЕДНИК СЕНАТА У Н И В Е Р З И Т Е Т А У К Р А Г У Ј Е В Ц У

Проф. др Ненад Филиповић, ректор

Доставити:

- Архиви;
- Именованом;
- Економско-финансијској служби.

Образложење

Правни основ за доношење ове Одлуке садржан је у члану 97. Статута Универзитета у Крагујевцу којим је утврђена надлежност Сената, члану 7. став 1. Одлуке о Светосавској награди којима је уређено надлежност Сената да доноси одлуку о додели награде на предлог Комисије за доделу Светосавске награде, а у вези са члановима 8. и 9. Одлуке о Светосавској награди којима је уређено да Комисија за доделу Светосавске награде упућује Извештај са анализом сваког пристиглог предлога и образложеним закључком предлога кандидата који ће бити награђени Сенату Универзитета и да Светосавску награду уручује Ректор на свечаности која се одржава на дан Светог Саве, 27. јануара, као и члановима 37. и 42. Пословника о раду Сената Универзитета у Крагујевцу који уређују врсту и начин доношења аката Сената.

Разлог за доношење ове Одлуке садржан је у жељи Универзитета да сваке године, на Дан Светог Саве вреднује и награди појединце или истраживачки тим који су својим постигнутим изузетним резултатима у области научног и уметничког рада допринели угледу Универзитета.

Универзитет у Крагујевцу је у складу са Одлуком о Светосавској награди, дана 18.10.2022. године, упутио наставно-научним, односно наставно-научним-уметничким већима факултета у саставу Универзитета у Крагујевцу Позив за достављање предлога за доделу Светосавске награде у 2023. години (број I-01-886 од 18.10.2022. године), и то Светосавске награде за животно дело и Светосавске награде за изузетна постигнућа. Позив је истовремено објављен и на званичној интернет страници Универзитета. Рок за достављање предлога, утврђен у Позиву, је најкасније до 01.12.2022. године.

По окончаном поступку предлагања кандидата за доделу Светосавске награде, сви пристигли предлози су у прописаном року објављени на званичној интернет страници Универзитета.

Сенат је на седници, одржаној 24.11.2022. године, донео Одлуку о именовању председника и чланова Комисије за доделу Светосавске награде, број III-01-1002/26 из реда редовних професора, по један из сваког научног, односно уметничког поља. Комисија је приступила детаљном разматрању достављених предлога о чему је сачинила Извештај, број: I-01-886/4 од 19.12.2022. године, са анализом пристиглих предлога и образложеним закључком предлога кандидата који ће бити награђени.

У Извештају је Комисија констатовала да су од овлашћених предлагача благовремено достављена, образложена и комплетна 2 предлог кандидата за доделу Светосавске награде за животно дело, и то:

1. Предлог Наставно-научног већа Природно-математичког факултета у Крагујевцу (Одлука бр. 580/XV-1 од 17.11.2022. године)
 - Др Владица Симић, редовни професор у Институту за биологију и екологију и Руководилац Центра за рибарство и конзервацију биодиверзитета копнених вода - Акваријум;
2. Предлог Наставно-научног-уметничког већа Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (Одлука бр. 01-4528 од 30.11.2022. године)
 - Др Милош Ковачевић, редовни професор.

Након детаљног разматрања оба предлога за доделу Светосавске награде за животно дело и увида у достављену документацију, Комисија је констатовала да оба предложена кандидата испуњавају све услове и да имају изузетне резултате и значајна научна дела. На основу квантитативних и квалитативних резултата, Комисија је већином гласова (4 гласа ЗА) утврдила предлог Сенату Универзитета у Крагујевцу да Светосавску награду за животно дело у 2023. години додели др Милошу Ковачевићу, редовном професору Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

Проф. др Милош Ковачевић, редовни је професор Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу за уже научне области Савремени српски језик и Теоријске лингвистичке дисциплине. У преко 40 година дугој научној каријери постигао је немерљиве успехе у свим областима у којима се српски језик изучава, а првенствено у областима синтаксе, стилистике, идентитетских питања српског језика као и питањима социолингвистике и историје српског књижевног језика.

Проф. др Милош Ковачевић до сада је, уз 30 уџбеника српског језика за основну и средњу школу, и око 350 стручних прилога, из различитих научних области српског језика објавио 37 научних књига, од чега су две хрестоматије (о ћирици, и о односу писаца према језику), док је једна коауторска. Три књиге су доживеле и друго издање, док је једна (Стилистика и граматика стилских фигура) доживела чак четири издања. Осим научних књига, уџбеника, приказа научних монографија, рецензија и ситнијих стручних прилога, проф. др Милош Ковачевић је објавио 391 оригинални или прегледни научни рад, односно 906 научних и стручних прилога, ако се урачунају и претходно изузети. У међународним часописима из категорије (М/Р20 са листе Међународног комитета слависта) објавио је 45 оригиналних научних и прегледних радова, затим 173 рада у националним тематским зборницима, па 68 радова у зборницима са међународних научних скупова, као и 105 радова у часописима националног значаја, од којих седам представљају пленарна предавања, од чега четири на међународним научним скуповима, а три на националним научним скуповима.

Проф. др Милош Ковачевић био је руководилац пројекта Значај српског језика и књижевности за очување идентитета Републике Српске, који је од 2011. до 2014. и од 2019. до 2021. финансирало Министарство науке Републике Српске; био је и руководилац пројекта Језик ратне поезије и прозе Републике Српске (2009–2010) и Језик штампе (2010–2011), које је такође финансирало Министарство науке Републике Српске. Био је и руководилац двају пројеката Српски језик и друштвена кретања (2006–2010) и Динамика структура савременог српског језика (2011–2020), које је у оквиру основних истраживања финансирало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Радови проф. др Милоша Ковачевића имали су и завидан цитаторски одјек. Према налазима Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у цитаторској бази Web of Science забележено је 19 цитата, без аутоцитата из радова Милоша Ковачевића (а то је број који га сврстава међу најцитираније ауторе из хуманистичких наука код Срба на Web of Science). Што се пак тиче цитатности у србистици и/или сербокроатистици, број цитата засигурно прелази 2000 (две хиљаде), чему је посредан показатељ чињеница да је у 15 монографија из различитих земаља бившег српскохрватског језичког простора забележено преко 250 (двеста и педесет) цитирања из радова Милоша Ковачевића.

Проф. др Милош Ковачевић током целе наставно-научне каријере био је врло ангажован у образовању и формирању научних кадрова. Био је писац више од 30 реферата за избор у наставно-научна звања (асистент, доцент, ванредни и/или редовни професор) на готово свим филозофским, филолошким и педагошким факултетима на источносарајевском, бањолучком, београдском, крагујевачком, нишком, новосадском, новопазарском и косовскомитровачком универзитету. Рад на подизању научног подмлатка посебно потврђује чињеница да је проф. др Милош Ковачевић био ментор за 25 магистраната из опште лингвистике, српског језика и стилистике. А до сада је био ментор за 32 одбрањене докторске дисертације (и још 6 пријављених) на Филозофском факултету у Сарајеву (пре рата), на Филозофском факултету у Источном Сарајеву, Филозофском факултету у Бањој Луци, на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу и на Филолошком факултету у Београду. Квалитет рада професора у најбољем светлу квалификује и његов допринос у развоју наставног кадра на матичном факултету, у чему је проф. др Милош Ковачевић можда и без премца не само на Универзитету у Крагујевцу, будући да је у научна звања произвео шест наставника (једног редовног професора, три ванредна и два доцента) на ФИЛУМ-у и Факултету педагошких наука у Јагодини.

Добитник је бројних награда и признања. О научном доприносу проф. др Милоша Ковачевића Филолошко-уметничком факултету и Универзитету у Крагујевцу најбоље сведочи и податак да је он први добитник „Годишње награде за изузетне резултате у научноистраживачком раду постигнуте на Универзитету у Крагујевцу у пољу друштвено-хуманистичких наука”.

Оснивач је и руководилац првих докторских студија (Докторске студије филологије) на ФИЛУМ-у, које су биле и прве докторске студије из хуманистичких наука у Србији.

Проф. др Милош Ковачевић је од 2018. године и руководилац Одјељења за српски језик Института „Иво Андрић” у Андрићграду, у коме води пројекат Значај српског језика за очување српског културног идентитета (2018–2022).

За проф. др Милоша Ковачевића с правом можемо рећи да је један од најшире и најинтензивније ангажованих научних радника у области србистике код нас, а и уопште. Његова научна остварења увек су освајала пажњу – не само најуже стручне јавности – него најшире друштвене заједнице, и то не само у нашој земљи, него и у светским оквирима. Довољно је да се помену поједини „илустративни“ детаљи из његове радне биографије. Наиме, „Интернационални биографски центар“ на Кембриџу изабрао га је 2001. и 2002. године за светског интелектуалца из области друштвених наука и уврстио га међу интелектуалце 21. века. Исто тако, „Амерички биографски институт“ у Северној Каролини номиновао га је 2003. године за „Дом славних“.

Прегалаштво Милоша Ковачевића припада специфичном научном и ваннаучном контексту савремене србистике. Обухватајући деценије на прелазу двају миленијума и настајући у вишеструко сложенем културолошком, друштвеном и геополитичком амбијенту, његова дела истовремено апсорбују и одражавају тај контекст. Може се рећи да је Ковачевићева свеукупна филолошка делатност произашла из одређене научне, образовне и друштвене стварности, али и да је истовремено увек била чинилац обликовања стварносне парадигме.

Године 2023. навршава се 45 година откако је Милош Ковачевић објавио прве научне текстове и 35 година откако је овај стваралац објавио прву научну књигу – монографију Узрочно семантичко поље (1988). Лингвистичка библиотека коју је Милош Ковачевић од тада створио обухвата 37 књига, објављених у периоду од 1988. до 2022. године и преко 900 научних прилога, што га сврстава не само међу најпродуктивније српске лингвисте већ и међу најуспешније, како по квантитету објављених научних прилога, а много више по разматрању нових и решавању до тада нерешених научних питања у србистици.

У образложењу предлога Комисија је, уз образложење Факултета, навела да је проф. др Милош Ковачевић својим дугогодишњим радом био посвећен научноистраживачком раду, што показује велики број значајних публикација и радова који су објављени у земљи и иностранству, као и учешће у многобројним међународним и домаћим пројектима, посвећен унапређењу наставе и наставног/научног подмлатка, сарадњи са престижним универзитетима и организацијама у земљи и иностранству, чиме је дао велики стручно-професионални допринос, као и допринос широј академској заједници и угледу и развоју не само Факултета већ и Универзитета и како испуњава све критеријуме да буде изабран за добитника Светосавске награде Универзитета у Крагујевцу за животно дело, са задовољством га предлаже за поменути награду.